

Mededelingen Heemkundige Kring
Groot-Haaltert - 3-maandelijks ledenblad

27ste jaargang 2007 - nr. 4

Redactie:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Voorzitter - Secretariaat
Willy De Loose
053/83.08.81

Bestuursleden:

Denderhoutem:

Edgard Huylebroek
Hans Sonck

Haaltert:

Jan Paul De Graeve
Marc De Moyer
John Scheerlinck
Christophe Provost

Heldergem:

Roger De Troyer
William Minnaert

Kerksken:

Joris De Kegel

Terjoden

Bernadette De Luyck

Documentatiecentrum:

Warandegebouw Sint-Gorikxplein 17,
9450 Haaltert.

Open: eerste en derde zondag en tweede don-
derdag van de maand van 10 tot 12 uur.

Ruiladres:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Lidmaatschap: € 10
Steunend lid: € 15
Rek.nr. 439-5083061-63
Heemkundige Kring Groot-Haaltert

Email:

willydeloose@skynet.be

Website:

www.hkhaaltert.be

Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn/haar teksten.
Teksten mogen overgenomen worden mits bronvermelding.
HK Haaltert is lid van 'Heemkunde Oost-Vlaanderen'.

Redactioneel

Jullie hebben het vierde en laatste nummer van de 27ste jaargang van ons tijdschrift in handen. Hopelijk hebben enkele items jullie interesse opgewekt. Met jullie steun willen wij voort werken op deze basis en boeiende bijdragen behandelen in de volgende nummers.

Activiteiten 2007:

- 27 maart: voordracht 'Met de Islam aan tafel' (i.s.m. Df)
- 22 april: Erfgoeddag met een tentoonstelling
- 4 mei: deelname aan de bloemenhulde aan het monument van Priester Daens in Ede
- 21 september: voordracht over het Daensisme in het kader van het Daensjaar (i.s.m. Df)

Wat volgt in 2008:

- 25 april: voorstelling van een boek van Dirk Musschoot 'Seizoenarbeid' en tentoonstelling Migratie (i.s.m. Dorpsraad Heldergem)
- 23 mei: de plezante dialectquiz 'den Oiltjeneir van 't joar'(i.s.m. Df)
- 5 december: voorstelling familieboek II 'Haaltertse gezinnen in de kijker' + tentoonstelling van merkwaardige gezinsfoto's. Bruikbare gezinsfoto's worden nog steeds aanvaard.

Natuurlijk werken wij ook mee aan de feestelijke activiteiten georganiseerd n.a.v. '40 jaar Culturele Raad Haaltert'.

In 2007 bezorgden wij het tijdschrift aan 400 leden. Een 60-tal exemplaren gingen (gratis) naar alle Oost-Vlaamse Heemkundige kringen als ruilnummer, naar de Haaltertse scholen, de bibliotheken en naar de stads- en rijksarchieven.

Het documentatiecentrum verwelkomde vele geïnteresseerde personen voor opzoeken in onze uitgebreide genealogische bibliotheek. Het archief is open: elke 1ste en 3de zondag en elke 2de donderdag van de maand.

Graag bedanken wij jullie voor de blijvende sympathie en hopen op een hernieuwing van het lidmaatschap. Voorwaarden blijven ongewijzigd: € 10 (gewoon lidmaatschap) en € 15 (steunende leden, die wij hard nodig hebben, gezien de stijgende druk- en verzendingskosten).

VERDWENEN HANDELSZAKEN IN HELDERGEM

Enkele nostalgische mijmeringen

In de periode tussen 1940 en 1990 waren er in elke wijk beenhouwerijen, specerij- en textielwinkeltjes en handelaars die verschillende producten verkochten. Keuze genoeg om al het nodige te vinden in uw buurt. We kunnen ons de vraag stellen: “Waarom waren er zoveel winkeltjes?” De enige reden was dat bijna alle gehuwde vrouwen huismoeders waren. Zij moesten tevreden zijn (en waren dat meestal ook) met het weinige dat ze konden bijverdienen.

Op dit ogenblik zijn er nog een achttal winkels in Helderger. Bij Marcel Coppens (Barco) vindt men tv's, radio's, wasmachines, droogkassen en ander elektronisch materiaal. In de Cash & Carry kan men bijna alles aankopen (food & non-food). Voor fotografie, GSM's en fototoestellen is er Erik De Neve en de nieuwe fotowinkel Candid Camera op de Steenweg; bij Gerda Van de Wiele moet men zijn voor schoonheidsproducten en in het Winkelken is er brood, patisserie en beleg. Verder is er nog de drankencentrale bij Walter Van Cauwenberghe en in “het Huis Vyverman” verkoopt men dag- en weekbladen, verf, behangpapier en schoolgerei. Op Terlicht bestaat nog Frituur Nisette en er zijn ook nog een 4-tal garages actief: Marcel Van Cauter, Processieweg; NV De Vulder, Heldergerstraat; Bart Segers en W. Jacobs, beiden op Terlicht.

Er zijn ook nog 2 cafés: bij Betty (Robert Van Snick – Betty De Cock) en “De gouden koterhaak”. Vijftig jaar geleden waren er bijna evenveel cafés als kleine winkels.(1)

Niet alleen de winkels en handelaars zijn verdwenen; ook de scholen, het gemeentehuis, de bank, de cinema, de pastorie, de pastoor, ... Gelukkig is er Zuster Bernadette nog die als reddende engel Helderger doorkruist, zieken en ouden van dagen bezoekt en alles regelt binnen en buiten de kerk. Wij kunnen haar niet genoeg bedanken voor alles wat ze doet. Het is een zegen voor onze parochie.

Ook was vroeger de post die in de voormiddag een paar uurtjes open was, maar nu is er enkel nog de postbode die met zijn snorfiets komt aangestormd en maar enkele luttele secondes de tijd heeft om de briefwisseling in de bus te stoppen. Tijd om een paar woordjes te wisselen is er helaas niet meer.

Er is gelukkig nog wel één positief punt. De oude jongensschool en het speelplein zijn gebleven met vooraan een uitblinkend beeld van “De Fransman.” Dankzij het schepencollege en de dorpsraad is alles bij het oude gebleven; waarvoor van harte dank. De jongens en de meisjes van de speelpleinwerking zullen ook dankbaar zijn: zij kunnen weer ravotten naar hartelust.

Alles wordt grootschalig. Voor de meeste zaken moeten wij ons verplaatsen naar Haaltert en voor de ouderen onder ons, die over geen eigen wagen beschikken, is dat een veel voorkomend probleem. Zij moeten altijd beroep doen op de behulpzaamheid van een vriend of familielid. Gelukkig is er 's vrijdags de marktbus...

De contacten met de burens, de onderlinge vriendschap, mekaar helpen als het nodig is, een gezellige babbel, bijna alles is verdwenen. Men heeft geen tijd meer voor elkaar. Bijna iedereen leeft op een eigen eilandje, afgezonderd van elk sociaal gebeuren. Om de hoge levensstandaard te kunnen behouden zijn de jongere gezinnen verplicht om beiden te gaan werken, dus moeten ze na dagtaak samen de huishoudelijke taken verrichten. Later is er enkel nog tijd voor de televisie, internet en soms in slaap vallen in de zetel. Daar kan alleen maar stress van komen. In de buurt ken je als gepensioneerde alleen de mensen van je eigen leeftijd. Gelukkig zijn er nog uitzonderingen, maar de jonge burens ken je veelal niet meer en ze hebben ook geen tijd of misschien ook geen interesse om contacten te leggen.

Vroeger waren er veel mogelijkheden om mekaar te leren kennen; bijvoorbeeld aan de scholen. De kleuters werden naar school gebracht en afgehaald en tijdens het wachten leerde men elkaar kennen. 's Zondags na de Hoogmis stonden de mensen in groepjes te praten over alles en nog wat en de meeste mannen gingen in het café rechtover de kerk een pintje drinken en nog wat babbelen.

In Heldergem waren er veel bouwvakkers en in de winter tijdens een vorstperiode moesten ze elke dag gaan stempelen. Wanneer een inwijkeling voor de eerste maal naar de controle kwam werd altijd de vraag gesteld: "Wie is dat?" En dan kwam er zeker een antwoord: "Hij is getrouwd met die en hij woont daar." "Ha ja!" Na één week kende iedereen er iedereen.

In een kleine gemeente als Heldergem met amper 1600 inwoners kende men na verloop van tijd alle mensen van het dorp.

De modernisering kan niemand tegen houden, maar geef mij maar die goeie oude, rustige tijd. Toen iedereen met véél minder comfort tevreden was, er veel minder jalousie was onder de mensen en de vriendschap hoog in het vaandel geschreven stond.

Toch is er ook hoop. De recente bevraging van Heldergem wees uit dat ook de nieuwe lichter een meer bruisend en bloeiend Heldergem wil, met minimale voorzieningen en vooral veel sociaal leven. De geschiedenis herhaalt zich.

Roger De Troyer en Frans Haezaert

- 1- DE TROYER, R. en HAEZAERT, F. Dorstig Heldergem, Heemkundige Kring Haaltert, 1983 nr.4
- 2- Specerijenwinkel: tropische producten die bij de kruidenier te koop waren zoals: peper, kaneel, vanille, kruidnagel enz..
- 3- Glei(s)werk: geglazuurd aardewerk o.a. eetservies en koffieservies
- 4- Koloniale waren: vroegere benaming voor tropische producten, afkomstig uit de koloniën
- 5- DE TROYER, R. en MINNAERT, W. Bijnamen en spotnamen, Heemkundige Kring Haaltert, 2001 nrs 1,3 en 4 en 2002 nr.1

VERDWENEN HANDELSZAKEN TE HELDERGEM IN DE PERIODE 1940 - 1990

BOVENDRIES TOT AAN DE KERK

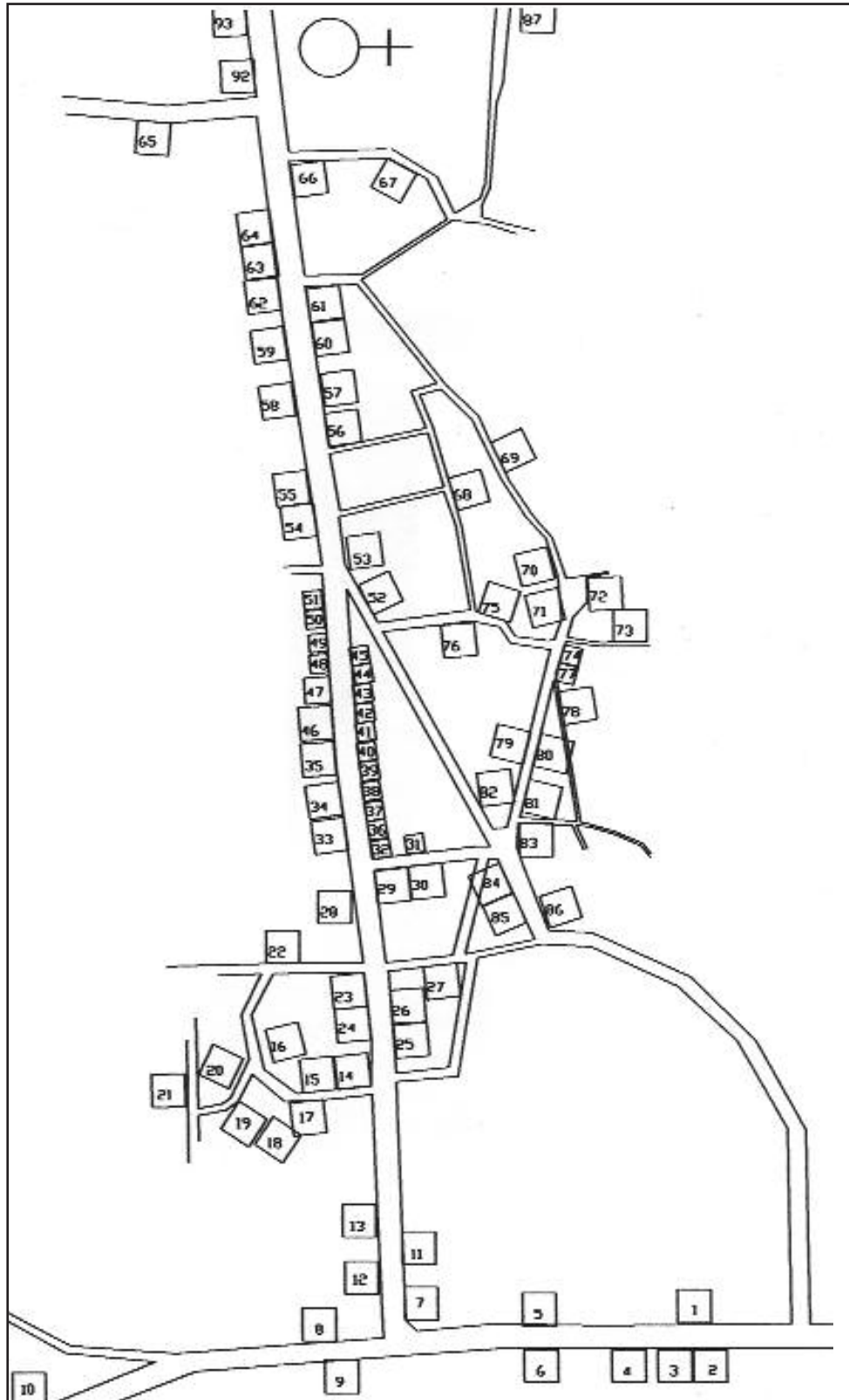
1 Petrus De Troyer - Julia Meganck	Vehandelaar	Pee Slap
2 Petrus De Cock - Marcellina Schiettecatte	Garage en autohandel Fiat	Stauf dekker zijne Pee
3 Albert Impens - Angèle Groebbens	Bierhandelaar Huyge - Melle	
4 Jan Baptist Jacobs - Agnes Vincke	Bierhandelaar Atlas -Kuregem Brussel	Dolf zijne Zjan
5 Alfons Van der Biest - Zoë Verstockt	Bouwmateriaal & taxi	Foosken Ei
6 Silva Van Buggenhout	Groothandel in snoep en suikergoed	
7 Alfons Volckaert - Alice De Bodt	Garage Chevrolet - Opel - Vauxhall	
8 Albert Van Herreweghen - Godelieve De Clippel	Kip aan 't spit	Bij Bakkers
9 Gilbert De Bruyn	Garage Audi en N.S.U.	
10 Remy De Graeve - Maria Beerens	Stoffenwinkel	
11 Remi De Turck - Germaine De Bodt	Schrijnwerkerij en meubelwinkel	den Entrepeneur
12 Paul Baeten - Stella Cooman	Kippen en eieren	Paul smet
13 Victor Volckaert - Jeanne Cautart	Handelaar in kolen	Jeanne kool
14 Gilbert Vermassen - Zoë De Saedeleer	Beenhouwerij	
15 Frans Scheerlinck - Andrea Engerie	Herenkleding en regenjassen	Zoonens Margrit heure Frans 16
Alice de Luyck e dochter Paula Breynaert	Kleine bazar	Bij Lisken heur Paula

17 Cyrus Verbeken - Yvonne Stevens	Poeldenier en zuivelproducten	
18 Theophiel Andries - Maria Vande Wiele	Electrische apparaten	Filleken dūsmeulen
19 Omer De Hainaut - Rachel Van de Wiele	Voeders en meststoffen - Kippen en eieren	Omer Thijs
20 Ernest De Cock - Germaine en Louise Beerens	Bakkerij en specerijwinkel	Stauf dekker zijnen Ernest 21
Robert Haegeman - Marie Danckaert	Kippen en eieren - Vetten	Robert uit de Berrieëk
22 Oscar Beerens Amandine De Cock	Specerijwinkel	
23 Achiel Cooreman - Paula Neerinckx	Fruithandelaar	Vosse Chil
24 Albert Van der Biest - Maria Van den Stockt	Dameshoeden en textiel	
25 Cyriel Lievens - Barbara D'Hoker	Specerijwinkel en café	Bij Duim
26 Eugène Hendrickx - Rachel Plateau	Schoenen en textiel	
27 Petrus Gosseye - Irma Van Liedekerke	Groenten en Fruit - Voedingswaren	Peken gruun
28 Cyriel Hendrickx - Odile De Schrijver	Bakkerij	
29 Rufin Van den Eynde - Christiane Van den Biest	Sportartikelen	
30 Marcel Jacobs - Angèle De Cock	Schrijnwerkerij - meubelen Decorex	Boere Marcel
31 Freddy De Cock - Godelieve Palsterman	Bakkerij - winkel	
32 Henri De Cooman - Pauline Groebbens	Fruithandelaar	Ritjes koek
33 Theophiel Hendrickx - Maria Theresia De Vuyst	Specerijwinkel	Fil koperauël
34 Karel De Schrijver - Marie Van den Driessche	Kleerwinkel	Chauleken de kliejermauker 35
Armand De Vulder	Garage Peugeot	
36 Maurice De Troyer - Angèle Pardaens	Beenhouwerij	Maurisken slap
37 Jozef Hendrickx - Huberta De Leeuw	Handelaar in kolen	
38 Petrus Bisback - Valentine Hespels	Kleerwinkel	Peeken lisj
39 Willy Vonck - Lisette Wauters	Voeding en zuivelproducten Nutricia	
40 Cyriel De Pelsmaeker - Elodie De Wetter	Specerijwinkel en café	Dieken heuren sjrirel
41 Aimé Verbeeren - Eveline De Pauw	Textiel - Verf en Behangpapier	Meken de ververeër
42 Jan Baptist De Schrijver - Maria Fidelia	De wetter Specerijwinkel	Bij Farildauken
43 Kamiel De Vulder - Esther De Schrijver	Specerijwinkel	Vuljerze kammen
44 Hector De Bodt - Adrienne Jacobs	Radio's - Stoven - Fietsen	Toor Bod en Boer Jacob zijn Adrienne
45 Albert Van Keymeulen - Angèle Van den Dooren	Fietsen	
46 René Van Vaerenbergh - Adrienne Schouppe	Voedingswaren - Bier Zeeberg Aalst	
47 Petrus Baeten - Helena De Pelsmaeker	Specerijwinkel en gleiswerk	Peken Smet
48 Albert Pevernagie - Marie De Mulder	Kippen en eieren	Miejester Albert
49 Oscar Strickx - Leopoldine Lievens	Bloemen en planten	Griete Caur
50 Gerard De Vos - Elise Matthijs	Kippen en Eieren	Bij de secretauëris
51 René de Saedeleer - Yvonne Jacobs	Bakstenen	
52 Roger De Troyer - Julia Strickx	Alle Textiel en breigoed	
53 Gustaaf De Cooman - Simonne Seminck	Beenhouwerij	Stauf Cazzje
54 Valerie De Backer - Irma D'Haeseleer	Fotograaf en sieraden	Bij de koster
55 Valerie Schouppe - Helena D'Haeseleer	Stoffenwinkel	Den Bûrremiejester zijin Leine
56 Cyriel De Decker - Mathilde Haesaert	Dameshoeden verkoopster	Pitterken zijn Matille
57 Frans De Cock - Cyrille Bernauw	Handelaar in eieren	
58 Gustaaf De Rijck - Leonie De Troyer	Fietsen - later stichter Cash en Carry	Stauf vélo
59 Georges Van Liedekerke - Iea Ottoy	Schoenenwinkel	
60 Laurent Coppens - Edith De Court	Tekstielwinkel	Léjez'nzen Toor zijne Lorang 61
Florent De Cooman - Maria Andries	Specerijwinkel	Florang koek
62 Albert Moreels - Julia De Troyer	Beenhouwerij	Slappes Julia
Willy Moreels - Andrea De Lange	Confectiebedrijf	Slappeze Willy
63 Alfons De Cooman - Marie Pardaens	Beenhouwerij	Cazzje koek
Etienne Van Impe - Gisèle Baeyens	Verf, Behang, muur-en vloerbedekking	
64 Arthur Beerens - Yvonne Pardaens	Parfumerie en gleiswerk	Den Beer zijnen Tuur
65 Frans D'Hoker - Julia Pardaens	Wijnen Neerhof en bieren Lamot en Kuykens	
66 Cesar De Cock - Adrienne Van der Hoeven	Handelaar in kolen	Peken dekker zijne Cesar
67 Rufin Beerens - Marie Piron	Bieren Van Roy - Wieze	Den Beer zijnen Rufin
68 Louis D'Haeseleer - Willy en Godelieve Van Rossen	Groothandel in voedingswaren	
69 Arsène De Graeve - Odille De Cock	Specerijwinkel	Bokkès Odil
70 Marcel De Cooman - Jozef Malfroid	Kunstarduin	
71 Armand Hespels - Irma Callebaut	Beenhouwerij	
72 Kamiel Van Herpe - Gilberte Hespels	Alle zuivelproducten	
73 Edmond Haesaert - Julliette De Vos	Alle zuivelproducten - Lactovita	Giede mong
74 Gustaaf Heyman - Rosine Haesaert	Kleding en stoffen	
75 Alfons Temmerman	Groothandel in vlees	
76 Robert Verbeken - Jeanine De Latte	Voeding - dranken - onderhoudsproducten Aan huis bezorgd	
77 Omer Sienaert - Angèle Verbeken	Specerijwinkel en zuivelproducten	
78 Petrus De Cock - Rachel Groebbens	Specerijwinkel	Pee stasj
79 Maurice Haesaert - Irma Van Bockstael	Beenhouwerij	Giede Maurice
80 Petrus Muylaert - Rita Bosselo	Keukens Petra + huishoudartikelen	
81 Maurice Van Liedekerke - Germaine Van der Biest	Bouwmaterialen en kolenhandel	Maurice kool

82 Theopiel De Cooman - Hortense Jacobs
83 Florent De Cooman - Marie Andries
84 Gezusters Antheunis
85 Julien D'Hoker - Irma Schouppe
86 Victor Coppens - Anna Van Landuyt

Specerijwinkel
Fruithandelaar
Kantwerk
Specerijwinkel
Molenaar

Fil koek
Florent koek
Lèjez'nze Toor

*nr 32 : Henri de Cooman - Paulina Groebbens
Fruithandelaar*

*nr 15 : Frans Scheerlinck - Andrea Engerie
Herenkleding*

*nr 20 : Ernest De Cock
Germaine en Louise Beerens - bakkerij*

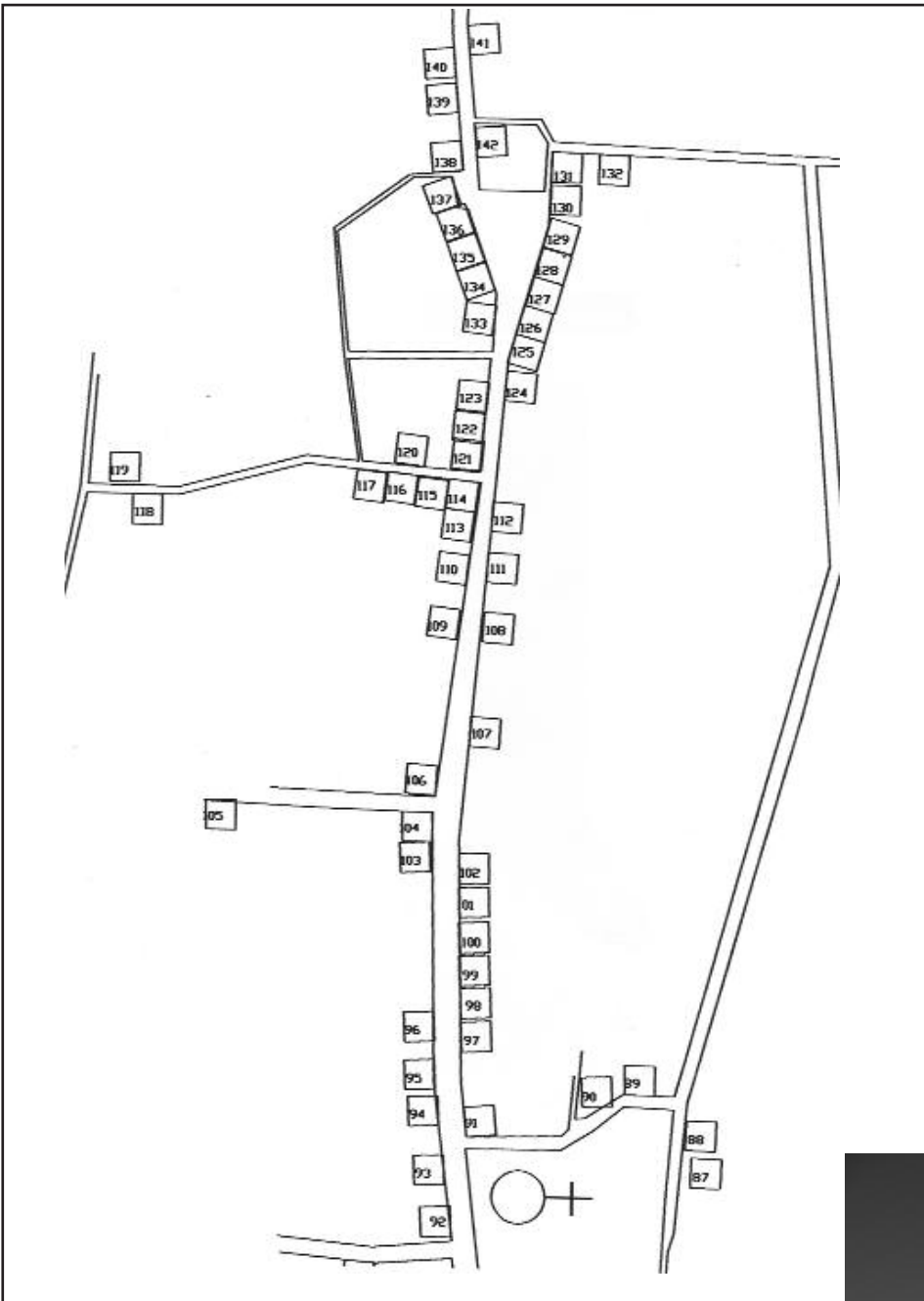
*nr 21 : Robert Haegeman - Maria Danckaert
Kippen en eieren*

*nr 8 : Albert Van Herreweghe - Godelieve De Clippel
Gevogelte*

VAN AAN DE KERK TOT BENEEN

87 Alexis Boon - Leonie De Smet	Biggenhandelaar	Sie Buën
88 Petrus De Troyer - Leonie Baeyens	Specerijwinkel en café	Ristauze Pee
89 Kamiel Impens - Irma Coppens	Kweker en handelaar in witloof	Bij Baukes Urmau
90 Gustaaf De Cooman - Simonne Seminck	Textielwinkel	Stauf Cazzje
91 Jozef Antheunis - Elza Sienaert	Veevoerders en eieren	
92 Henri Cooreman - Alice Pardaens	Specerijwinkel en café	Curemaunze Rikus
93 Hector Baeten - Marie Trogh	Café Smidse, stoven, Ijzerwaren, gleiswerk	Smesj Toor
94 Henri van Cauwenbergh - Orpha Beerens	Bierhandel Dendria	Beerëkeze Rie
95 Gustaaf Van den Driessche - Romanie Van de Wiele	Specerijwinkel, uurwerken, sieraden	Bij Rosaliekes
96 Gustaaf Van den Steen - Irma De Jaeger	Bakkerij en Winkel	Bij Peedenbakkers
97 Omer Van Geyt - Alice Van de Velde	Kleermaker, stoffen, herenkostuums	Miejester Noilje
98 Oscar Beerens - Amandine De Cock	Specerijwinkel en café	Mandinne heure Caur
99 Frans Volckaert - Mariette Beerens	Fietsen, Droogkuis, dag-en weekbladen	
100 Karel De Landsheer - Yvonne Van Durme	Dameshoeden en café	Fieken heur Yvonne
101 Emiel Paerewijck - Delphine Van Durme	Specerijwinkel en café	Fieken heur Finne
102 Valentine D'Hondt	Boter, eieren en café	Nautes dond zijn Valentine 103
Capelleman Gustaaf - Eliza Coppens	Specerijwinkel	Bij Baukes Lizau
104 Urbain de Cooman - Emma Andries	Beenhouwerij	Bij Cazzje zijnen Urbain
105 Omer Verbeeren - Irène Van der Hoeven	Frituur en frietauto	Merken Frit
106 Maurice Pardaens - Rachel Van Cauter	Veevoerders en eieren	Bij mienekaus
107 Albert De Court - Anna Verstockt	Kruidenierswaren en likeuren	Verstokkes Anna
108 Petrus Van de Wiele - Yvonne De Court	Bakkerij, brood en banketgebak	Pee Ceng
109 Albert Pennewaert - Elza Ascoop	Ijsskroom - Choco "Ideal"	Penne
110 Gustaaf Van Durme - Mathilde Matthijs	Kippen en eieren	Kezze zijne Stauf
111 Polydoor De Kocker - Celina Matthijs	Textiel - Lood en zinkwerk	Bij Koker
112 Emiel Coppens - Victorine Moreels	Specerijwinkel	
113 Benoni De Cock - Julia Hespels	Handelaar in kolen	Dekerzen Benoni
114 Victor Hanssens - Irma De Koker	Schoenen - Likeuren en kruidenierswaren	Torken Schoen zijn Urmau 115
Cyriel Andries - Magdalena Jacobs	Bakkerij	
116 Paul Matthijs - Jacqueline Marginet	Electrische apparaten	
117 Urbain Peleman - Octavie Lievens	Specerijwinkel	Bij Dilleken
118 Jozef Haegeman - Odile Scheerlinck	Specerijwinkel	
119 Florent Van Dorpe - Amandine Schandevijl	Bierhandelaar - Concordia	Zoonens Margrit
120 Gustaaf Scheerlinck - Margaretha Groebbens	Textiel	
121 Gaston Vonck - Delphina Van de Wiele	Fruithandelaar	Beerekës Julieët
122 Marcel De Cock - Juliette Beerens	Specerijwinkel	Trezeken Chocolat
123 Jules De Vulder - Theresia Provoost	Handel in muntbollen en chocolade	
124 José Van den Driessche - Yvonne Hespels	Schrijnwerkerij - meubelen	Henri uit de Welvauërt
125 Henri Hespels - Blondine De Smet	Koloniale waren "De Welvaart"	
126 Jozef Andries - Yvonne De Cock	Specerijwinkel	Bij de kleine Court
127 Victor De Court - Clementine Hespels	Specerijwinkel	Bij dikke zjef
Jozef Cooreman - Elodie De Court	Beenhouwerij	Bakkerken
128 Victor Beerens - Marie Van den Dooren	Bakkerij	
André Holvoet - Georgette Jacobs	Brood-en banketbakkerij	
129 Petrus en Ernest De Cock	Rijwielen Novy -Pantoffels Deco	
130 Gustaaf De Winter - Bertha Allaer	Schrijnwerkerij en meubelen, matrassen	
131 Louis Moreels - Clemantine Pipar	Specerijwinkel	Polleken Pipar
132 Leopold Pipar - Bertha Bavré	Bierhandel - De Geest	
133 Roger Noteris - Irma Meert	Cinema "Nova"	
Kamiel Temmerman	Cinema "Vriendenkring"	Champetterken
134 Albert Van der Haegen - Bertha Callebaut	Bouwondernemer - bouwmaterialen	
135 Marcel De Rijck - Alice Ascoop	Verf, behangpapier en textiel	Pee Kosterze zjef
136 Jozef Van den Neucker - Anna Herpers	Beenhouwerij	
137 Edmond Coppens - Judith Andries	Snoepwinkel	Toor masj
138 Hector Andries - Berthe Pardaens	Specerijwinkel en café	Jan uit 't kluëster
139 Jan Verschueren - Virginie Hendrickx	Verkoop van wissen manden en korven	Dikke Florang
140 Florent Lievens - Maria De Leeuw	Café - Bierhandelaar Wielemans	Boerken Vermassen
141 Kamiel Vermassen - Alice Coppens	Bierhandelaar - Roman	
142 Ferdinand Van Wassenhove - Maria Justina Renneboog	Bouwondernemer - Bouwmaterialen	

nr 93 : Hector Baeten - Maria Troch
Smidse - café

nr 138 : Hector Andries - Bertha Pardaens
Specerijenwinkel - café

*nr 109 : Albert Pennemaert - Elza Ascoop
Ijscrème*

*nr 114 : Victor Hanssens - Irma De Koker
Schoenen - kruidenierswaren*

*nr 129 : Petrus en Ernest De Cock
Pantoffels Deco*

*nr 135 : Marcel De Rijck - Alice Ascoop
Verf - textiel*

*nr 58 : Gustaaf De Rijck - Leonie De Troyer
Handelaar in fietsen*

*nr 68 : Willy D'haeseleer - Godelieve Van Rossen
Groothandel in voedingswaren*

nr 84 : Gezusters Antheunis - kantwerk

*nr 86 : Victor Coppens - Anna Van Landuyt
Molenaar*

MERKWAARDIG !

Negenmaal in het huwelijksbootje.

Dit is de prestatie van een Antwerpenaar Franciscus Ignatius Gansacker, kapitein van de Burgerwacht in Antwerpen en Wilrijk. Hij werd geboren in de Scheldestad op de O.L.Vrouwparochie op 3 oktober 1696. Misschien een record?

Op 32 jarige leeftijd huwde hij een 1ste maal op 19 juli 1729 met Josine Heymans in de O.L.Vrouwkerk te Antwerpen. Josine stierf zeven maand nadien.

Hij hertrouwde op 8 mei 1730 met de 37-jarige weduwe Susanne Isabella de Cano die hem 3 kinderen schonk. Zij overleed op 8 mei 1730.

Het 3de huwelijk was op 28 november 1741 met Anna Catharina Govaerts die op 4 december 1742 overleed.

Jeanne Therèsa du Trieu, geboren in 1708 en overleden op 29 januari 1747 was nummer vier.

Op 29 december 1748 trouwde hij voor de 5de maal met Anna Maria Wouters, geboren in 1713 en overleden op 8 juni 1749.

Het 6de huwelijk was op 14 januari 1750 met Isabella Ferdinanda de Villegas, geboren in 1715 en overleden op 21 november 1751. Er kwam één kind.

Nummer 7 was Agnes Elisabeth d'Heems op 19 januari 1750. Zij werd geboren in 1733 en stierf op 4 februari 1755.

De 8ste maal was het op 18 september 1756 met Catharina Francesca Josepha Van der Schueren, die overleed op 4 augustus 1762. Zij schonk hem eveneens één kind.

En tenslotte huwde hij voor de 9de maal met een adellijke dame op 27 augustus 1764 met Maria Josepha Anna Beatrix van Mechelen de Berthout, die hem een jaar later verliet.

Hij heeft het geen tiende maal overgedaan. Franciscus Ignatius overleed in Antwerpen en werd er op 16 augustus 1774 in de St-Jacobskerk begraven.

(Bron: Vlaamse Stam, jg 3, nr. 2)

*Surf naar onze vernieuwde website:
www.hkhaaltert.be*

HET VOETBALGEBEUREN TE HAALTERT - 1926

Sinco's Strijdlied (wijze: Its a long way)

*Onze voetbalclub is jong
En schaamt zich niet om haar bestaan.
De felle kracht der spelers
Wordt weleens, met roem belaán.
Om het eerlijk spel
Waarop onz' tegenstrever sluit.
Blijft ook de overwinning
Van onz' club niet langer uit.*

*Refrein: Moedig allen opgetogen
Eensgezind en vol lust
Op onze daden mogen wij bogen
Door den mond des roems gekust
Waar wij spelen schijnt de zegen,
Zekerheid ons toebereid.
Fierheid schitert op al onz' wegen,
SINCO-MANNEN ten strijd.*

*Geen nederlaag, geen afgunst ook
Kan stremmen onze moed,
Die, waar het er op aankomt,
Bij onz' spelers wond'ren doet.
Op onz' eigen krachten steunend,
Redden wij gezwind
De eer van onze kleuren,
Stagig wapprend in de wind.*

*Met moed en met volharding
Houden wij hoog onz' goede faam.
Wij streven om niets anders
Dan een eerlijk goede naam.
Worden wij beneden,
Door een ander, niet beducht:
De afgunst, lieve makkers,
Knaagt steeds aan de schoonste vrucht.*

Op de keerzijde van het niet gedateerde pamflet staat:

Sinco's Triomflied

*Wij zijn de splers van de SINCO
Van den Haelterschen Sportkring
Wij spelen slechts een jaarken voetbal
En wij winnen overal.*

*Refrein:
Toe mannen stelt u in rij
Geeft den bal een pas opzij
Hij moet binnen (Bis)
Geeft hem nog een pas naar voor,
Geeft hem aan de centervoor;
En zoo maakt gij nog een goal.*

*Onze supporters zijn tevreden,
Van de mannen hier omtrent;
Zij zullen daarom ook tracteren,
Aan hun ploeg: SPORTKRING SINCO
En nu de glazen opgebeven,
Juicht nu allen met elkaar,
En daarna gaan wij defileren,
Met de vlag van den SINCO.*

In Mededelingen Heemkundige Kring Haaltert, jg 1987, nrs 2 en 3 verscheen een artikel van Jef Herreman over het ontstaan van de Haaltertse voetbalploegen. In 'Politieke en Sociale Geschiedenis van Haaltert, 1830-1976' staan ook enkele anekdotes over dit gebeuren.

In het orgaan 'La Vie Sportive' (1926) werden twee Haaltertse voetbalploegen vermeld: 'Sportkring Haaltert' (Sinco) en 'Sportclub Hoger-Op Haaltert'. Het was eveneens de weerspiegeling van de toen heersende politieke clans in het dorp.

Wij weten dat er sporadisch een hevige strijd ontstond tussen beide teams én hun supporters. Schermutselingen waren nooit ver weg. In 'De Volksstem' van november 1926 lazen wij naar aanleiding van de derby: "*Aan Hoger-Op: wees kalm en bedaard, weest vrienden binst het spel, maar uwe kansen moet gij verdedigen van het begin tot het einde. Toont schoon en treffend voetbalspel en laat u niet beïnvloeden door het publiek. En gij supporters van Sinco, gedraagt u zoals welopgevoede sportmannen en legt u neer bij de beslissingen van de scheidsrechter.*"

Onlangs kwamen wij in het bezit van een pamflet (met dank aan Suzanne De Kerpel) dat in die periode verspreid werd door Sinco.

Willy De Loose

*Spelers Sportkring Haaltert (Sinco), seizoen 1926-27
vooraan: Robert van de Velde, Hubert Baetens,
Charles Van de Velde, Alfons Van Cromphaut
Fernad d'Orjo de Marchovelette
midden: Robert Coppens, Ghislain De Pauw, Maurice Schouppe
achteraan: Jef De Deyn, Raymond Baccus, Evarist Van den Bruele*

SINT GORIKPLEIN HAALTERT, CA. 1920

Een mooie opname (nog niet gepubliceerd) van het dorpsplein te Haaltert, gerealiseerd door Nils en uitgegeven door 'Redant, drukker, Haaltert'.

Vooraan een gedeelte van de textielwinkel van de familie Allemant-Van den Hende (Kallens) –nu kapstersalon. In 1929 werd het een herberg en duivenlokaal bij 'Valerie Allemant'.

Ernaast de herberg Gaspar De Meyer- Janssens stopte ca. 1925, na de dood van Gaspar zijn echtgenote Amandine Janssens. Gaspar huwde een 2de maal met Josephine De Meyer in 1926 en startte een verf- en behanghandel op de Achterstraat.

Het volgende gebouw, een 'estaminet', genoemd 'De kleine puit' werd bewoond door Octaaf Van den Berghe (x Yvonne Van Horebeke).

Verder was er de textielzaak bij Petrus De Bruyne (x Henrica (Henriette) Praet).

De buur van Petrus De Bruyn was 'Meester Coppens', onderwijzer. Ernaast was er de gekende beenhouwerij van 'Nelens Zjef' (Jozef Roelandt x Maria Odilla Redant).

De laatste woning in de rij (nu café) woonde 'Mademoiselle Lauwereys', een kanthandel.

Achteraan zien wij nog de herberg 'De Winne-Iliano én winkel van Martha Vijverman, textielbenodigdheden. Rechts ervan de mooie classicistische woning, einde 18de eeuw, toen bewoond door de familie Baron de Sadeleer.

Willy De Loose

DE WARE VOGELVRIENDEN – KERKSKEN

Deze ornithologische vereniging werd gesticht in 1965. Het initiatief kwam van Henri De Waele, uitbater van café Sint-Anna, tevens vogel- en zaadhandelaar. (kruispunt Hollestraat-Beernaardstraat). Deze vereniging groepeerde vooral vogelkwekers van zang- en siervogels. Reeds in 1965 werd een eerste tentoonstelling ingericht. In 1975 vierden ze hun 10 jarig bestaan met een provinciaal kampioenschap waarbij 1685 vogels werden tentoongesteld. Deze vereniging is nog steeds actief. Van 19 tot 21 oktober 2007 organiseerden ze hun 42ste nationale tentoonstelling voor zang- en siervogels in het Jeugdcentrum De Kouter.

Kleine anekdote: Bij de plechtige vlaggenwijding van de vereniging in 1970 vroeg toenmalig Pastoor Aimé De Henau naar wijwater aan lokaalhouder Gaston Van Den Neucker. In het Sint Martinusheem was geen wijwater. Van de nood een deugd makend goot Gaston in het emmertje van mijnheer pastoor een goeie scheut schuimwijn, die niets vermoedend de vlag met sprankelende schuimwijn wijdde.

1975 Zaal Chrismia: Provinciaal kampioenschap

Zittend v.l.n.r. Roger Coppens; Paul Van Impe; Kabinetschef Minister Placide De Paepe; Willy Stoebel; René Coppens.

Staannde 1ste rij: Luc De Graeve; Omer Van Rossem; Gaston Van Den Bulcke; Freddy Meerschbout; (?); Leon Van Crombrugge; Remi Van Der Straeten; Adolf Schurmann; Jan Cooman; Kamiel De Caesemaeker; Hector De Ryck; Paul Temmerman; Roger Schockaert; Jean-Pierre Massaer; De Boose.

2de rij: Freddy Van Steertherm; Danny Van Der Hoeven; René De Meyer; Ludwig De Vulder.

EEN FOTO VERTELT EEN VERHAAL

Herken je ze nog? Op de foto enkele van de zusters die hier verbleven in het klooster te Haaltert. Ze behoorden tot de orde van 'Zusters van de Heilige Franciscus van Assisië' met moederhuis in Opbrakel. In de periode 1950 waren er niet minder dan 28 zusters in het klooster. De foto werd genomen in de tuin langs de Pluimstraat.

Voraan: zuster Begga (Leona Van de Kerckhove, ° Opbrakel), was actief in het ouderlingentehuis en zuster Anette (Lucie Ruyssinck, ° Aalst) gaf les in de Huishoudschool.

Achteraan: zuster Martha (Julia Van Goolen, ° Putte-Mechelen) en zuster Helona (Elza Verloo, ° Opbrakel) beiden eveneens lesgeefsters in de Huishoudschool. Uiterst rechts zuster Fidelia (Laura Van de Castele, ° Kuurne) die zorgde voor de kleuters.

Foto: Christophe Provost

Info: E.Z. Helona

DE DAENSISTISCHE BEWEGING IN KERKSKEN (DEEL II)

4. Onze nieuwe partij moet alzoo aangroeien.

De nipte en betwiste overwinning in 1895 van de katholieke lijst van burgemeester Meganck verraste vriend en vijand. Hoe kon het dat de Kerkskenaren zo massaal de katholieke partij de rug toekeerden en voor de scheurmakers stemden? Waren het Daensisten (en of Roelanders), (groene) socialisten of liberalen?

De Christene Volkspartij
IN VLAANDEREN

Ingezien wij een nieuw tijdperk van Vrijheidszucht zijn ingetreden, en er door de Grondwet een gansch nieuw kieskorps is gevormd, (op 10 kiezers 8 nieuwe); is het dringend noodig eene

CHRISTENE VOLKSPARTIJ
in te richten.

Zij zal bestaan uit alle weldenkende Vrienden van 't Vlaamache Volk, en wordt ingericht als volgt:

INRICHTING

De Kiezers mogen niet beroofd worden van hun eerste en VOORNAAMSTE RECHT, te weten van de Kandidaten te benoemen; en bijgevoeg:

- 1° Geen officiële Kandidaten, door een Komiteit opgelegd; maar vrij door 't Volk gekozen.
- 2° Stichten van een midden-komiteit met besturende macht en bestaande uit afgevaardigden van elke Volksmacht en Maatschappij zonder onderscheid, die zich wil aansluiten aan de Christene Volkspartij;
- 3° Geheime Poll, op elke Gemceente voor alle in- en uittredeude leden;
- 4° Wanneer 200 Kiezers eenen Kandidaat voordragen voor de Kamers, moet die Kandidaat aan den Poll onderworpen worden.

PROGRAMMA:

A. LANDBOUW.

- 1° Vermindering der grondlasten.
- 2° Vermindering der registratierechten voor de onroerende goederen; afschaffing der erfenisrechten in rechte lijn.
- 3° Inkomende rechten.
- 4° Regeling van de pachten door Boerenbonden.
- 5° Afschaffing der belasting op den aankweek van Inlandschen Tabak en op de Suikernijverheid.
- 6° Inrichting van een óvelmattig landbouwcrediet.
- 7° Ontwikkelingen verbetering der vervoer- en verkeermiddelen.
- 8° Gemak van aankoop en onaanstaanbaarheid der kleine eigendommen.
- 9° Kosteloze ontleiding in de Staatslaboratoriums.
- 10° Bescherming der landbouwstokerijen en andere landbouwnijverheden.
- 11° Ondersteuning der vrije Vaerverzekering.

B. BELASTINGSTELSEL.

Evenredige verdeling der belastingen tusschen de roerende en onroerende goederen; — belasting op de beurspeculanten, weddingen in koersen en op de prachtvoorwerpen.

C. WERKMANSSTAND

- 1° Bescherming van al de zedelijke en stoffelijke belangen der Werklieden.

Voor de plaatselijke elite was het duidelijk. Het was de fout van het algemeen stemrecht dat de domme wevers, boerenknechten en socialisten voor de kartellijst van de afgescheurde katholiek Frans Coppens konden stemmen. Na het succes van Priester Daens in 1895 waren de Daensisten ook ontgoocheld. Waarom waren hun boegbeelden Jozef Callebaut en Victor Van Der Haegen niet verkozen? Zij hadden tijdens de kiesstrijd het gedachtengoed van de Roelanders (De Christene Volkspartij) verkondigd. Waarom sloeg dit niet aan?

Wie waren de Roelanders.

De beweging van de "Roelanders" ontstond in de jaren 1880 rond Jan-Baptist Van Langenhacke uit Appelsterre-Eichem. Deze rijke zoon van een pachtheer was in zijn geboortedorp tegelijkertijd herenboer (bezat twee hoeven) en advocaat. Hij bekommerde zich niet te veel om het boeren en pleiten deed hij al even weinig. Wel gaf hij gratis raad en inlichtingen aan zijn streekgenoten. Eén van zijn hoeven richtte hij in als studiehuis. Daar hielp hij volksjongens uit de streek

om via zelfstudie een universitaire titel te behalen zoals Aloïs De Backer uit Denderhoutem en Prosper De Pelsmaeker uit Denderleeuw (met familieroots in Kerksken). Deze vormden later een vriendenkring waartoe ook Jozef Callebaut uit Kerksken behoorde. Zij waren echte democraten en werkten voor hun volk om het uit de onwetendheid en ellende te helpen. Zij beschouwden de katholieke partij als de bewaker van de godsdienstige belangen, maar herkenden in haar tevens de instandhouding van de

gevestigde orde. Deze orde werd ervaren als een hinderpaal voor de culturele, socia-

le en politieke ontplooiing van de Vlaamse bevolking. In 1891 werd in Ninove bij de provincieraadsverkiezingen een dissidente katholieke lijst ingediend. Kandidaat was Jan Baptist Van Langenhacke uit Appelterre. Hij werd verkozen dank zij de steun van zijn vrienden en oud-leerlingen, die meetings hielden en pamfletten uitgaven onder de titel "*Klokke Roeland*"

2° Spaar- en ziekenkassen, lijfrentkassen; geldelijke en zedelijke ondersteuning der wettige Werkstakingen.
 3° Wettige erkenning der Vakverenigingen, met recht van onbepaald bezit op de meerende goederen.
 4° Verplichtende verzekering tegen ongelukken, ziekten en onderdom.
 5° Wettige bepaling van het maximum werkuren voor volwassenden.
 6° Strenge uitvoering en verbetering der reeds bestaande wetten op vrouwen- en kinderarbeid.
 7° Nijverheidstoezicht, geholpen door toezichtsraden, door 't Werkvolk gekozen.
 8° Zondagrust.
 9° Minimum van dagloon in al de openbare aanbestedingen.
 10° Bespaarzaamheid der openbare Besturen; vermindering der groote pensioenen.
 11° Sekretariaat van 't werk; ondersteuning van Landverhuizers en van Werklieden die in den Vreemde gaan werken.

D. HANDEL EN NIJVERHEID
 1° Bescherming van nationalen Handel en Nijverheid.
 2° Opsporing en ondersteuning van nieuwe Nijverheidstakken en uitwegen.

E. SCHOOLWESTIE
 1° Verplichtende schoolgang, met toelagen van den Staat aan elke wel ingerichte school, in evenredigheid van 't getal leerlingen.
 2° Ontwikkeling van 't Heroepsonderwijs.

F. TAALKWESTIE
 1° Vlaamsch moet in 't Vlaamsch land de bestuurlijke, rechterlijke en wetgevende taal zijn.
 2° Het Vlaamsch en 't Fransch op gelijken voet in alle Besturen.

G. LEGER
 1° Vermindering van krijgslasten.
 2° Bevordering van een Vrijwilligersleger. 3° Verzachting der Loting namate men Vrijwilligers heeft, om tot de volledige afschaffing der Bloedwet te geraken.
 Het doelwit der Christene Volkspartij is de stoffelijke en zedelijke verheffing van 't Belgisch Volk. — Geen nuttelooze twistes — spaarzaam bestuur, afslag der belastingen.
 Gelijk recht en gelijke vrijheid voor alle Belgen!
 Volgen de handteekens: Ad. Daens, Priester; P. Daens, Gazetschrijver, De Backer, De Pelsmaecker, Guillemin, Lambrecht, Sterck, Van de Velde, Van Langenhacke.

Programma van "*De Christene Volkspartij*" opgesteld te Okegem op 15 april 1893

Deze vriendenkring richtte op 6 september 1891, te Ninove, een weekblad op: "*Klokke Roeland*". Het blad had een katholieke, democratische en vlaamsgezinde strekking. De volgelingen werden "*Roelanders*" genoemd. Deze beweging was actief in de driehoek rond Ninove: van Appelterre-Aspelare-Outer tot Denderhoutem-Kerksken en Denderleeuw-Okegem.

Ze verzetten zich tegen het socialisme; verdedigden de belangen van boeren en plattelandsbewoners en ijverden voor de hervorming van het belasting- en kiesstelsel en de erkenning van de Vlaamse taal.

Uit contacten tussen de "*Roelanders*" en Pieter Daens (uitgever van twee weekbladen "*Het Land van Aelst*" en "*De Werkman*") ontstond in Okegem in 1893 "*De Christene Volkspartij*".

Priester Daens, werd door zijn broer Pieter in contact gebracht met deze groep christendemocraten uit de streek van Ninove. Priester Daens werd hun boegbeeld bij de eerste algemene verkiezingen op 14 oktober 1894.

Jozef Callebaut zet door

In Kerksken stonden de Roelanders voor een zware uitdaging: één plaatselijke partij uitbouwen. Op het einde van de 19de eeuw miste het begrip "*partij*" de moderne kenmerken die wij nu kennen. Een voorzitter, die voor de publieke opinie het partijstandpunt uitdroeg en zorgde voor uniforme besluitvorming bestond nog niet. De nieuwe partij "*Christelijke Volkspartij*" was een abstract begrip. In Aalst noemden ze "*Daensisten*", maar in de omgeving van Ninove, Denderhoutem

en Kerksken "*Roelanders*". Tevens kende de partij reeds vroeg een pragmatische vleugel met de populaire en tevens vergruisde priester Adolf Daens en een radicale vleugel onder leiding van Advocaat Alois De Backer.

Door de vriendschap van Jozef Callebaut met De Backer uit het naburige Denderhoutem leunde de beweging in Kerksken sterk aan bij de radicale vleugel. De naam "*Roelander*" stond in Kerksken als symbool voor alles wat antikatholiek was, erger dan de socialisten of de liberalen.

Victor van Der Haegen, de plaatselijke correspondent van het weekblad “Klokke Roeland”, maakte in zijn artikelen gretig gebruik van deze vete tegen de katholieken en stelde hen verantwoordelijk voor de sociale ellende.

Dommecraat De B... pardon, democraat De Backer

Voor de Roelanders kwam het er nu op aan alle “niet-katholieke kiezers” in te lijven bij “de nieuwe partij”. Op zondag 2 februari 1896 grote meeting met advocaat Alois De Backer. Victor Van Der Haegen, berichtte in het blad van 9 februari 1896 over een overweldigend succes, wel 2000 enthousiaste toehoorders, ja het einde van de katholieke partij was in zicht.

Maar J. Verité de plaatselijke correspondent van de Denderbode had er een ander kijk op en diende Van Der Haegen van antwoord in de Denderbode van 16 februari 1896.

“Kerckken. Vriend Denderbode, laat mij toe u eene kleine mededeling te doen:

Ge moet weten dat de groene socialisten zondag 2 Februari laatst eene meeting hielden te Kerckken; een om te bewijzen dat de volkspartij niet dood is, schreef “Klokke Roeland” in zijn nummer van verleden zondag dat er op die meeting van dommecraat De B... pardon van democraat De Backer wel 2000!!! toehoorders waren. En wilt ge nu geloven vriend Denderbode, dat er daar ten minste een 0 te veel is. Er waren misschien 200 menschen aanwezig, maar daar moet ge nog de kinderen en de vrouwen personen afrekenen, alsook de toehoorders die daar enkel uit nieuwsgierigheid stonden om de woordenkramerij van de kwakzalver eens te hooren. Daar moet ge nu ook nog den ouden koppigaard afrekenen, die uit vrees van met den naam van “Roelander” bestempeld te worden, door zijne afwezigheid schitterde, maar niettemin den zondag daarna zijn traktement gaf aan de roelanders en roelanderessen, en thans door de daensisten bewierookt wordt.”

Frans Coppens, den ouden koppigaard

Voor de katholieken een doorn in hun oog, maar voor de Roelanders de parel aan hun kroon, was de 71 jarige Frans Coppens. Sedert 1799 – oprichting van Kerckken - zetelde iemand van deze plaatselijk vooraanstaande liberale familie in de gemeenteraad, hetzij als raadslid, schepenen of burgemeester. Frans Coppens zelf was schepenen van 1858 tot 1895. Geweerd op de katholieke lijst van burgemeester Leander Meganck, stapte “Den ouden koppigaard” bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen over naar “de nieuwe partij”. Als beheerder van de eigendommen – gewezen kerkelijke gronden- van een paar rijke Gentse families vervulde hij een sociale functie in de gemeente. Na de grote hongersnood in 1845-1850 werden door toedoen van toenmalig pastoor Van Hoeymissen deze pachtgronden opgedeeld in kleine percelen en aan de arme gezinnen verpacht. Door de invoering

in 1894 van het algemeen meervoudig stemrecht was Frans Coppens een populaire figuur bij de arme bevolking.

En daar loopt een manneken tusschen...

J. Verité schepte er verder genoeg in de Roelanders uit te maken voor alles wat niet deugde. Maar vooral met Victor Van Der Haegen, niet verkozen bij de gemeenteraadsverkiezingen, werd de spot gedreven.

“Over een paar maanden stond er in dat zelfde voddeblad te lezen dat de roelanders te Kerckken de meerderheid hebben in het gemeentebestuur. En zoo maakt men het volk niets dan leugens wijs. Jammer dat er hier en daar nog lichtgelovige menschen zijn die geloof bechten aan die leugens en zich aldus laten misleiden.

De aanhangers dier scheurmakers vormen een mengsel van liberalen, socialisten, daensisten, mismoegden, valsche profeten, pharizeers enz. enz. En daar loopt een manneken tusschen dat denkt alle verstand alleen te bezitten. Van den morgen tot den avond studeert hij om te weten op welke wijze hij best de deftige menschen kan bespotten, beklappen en beknibbelen. Een andermans hof staat vol onkruid, en 't slimme ziet niet dat 't vuil kruid in zijnen tuin straks tot aan zijn ooren groeit. O dat profeetje verdient een kruis van 1 kilo, want had hij macht genoeg, de heeren pastoor, onderpastoor, schoolmeester, champetter, garde-chasse enz. enz. moesten aanstonds hun matten oprollen en naar Congo vertrekken; daar zou voorzecker geen einde aankomen; en nu pakt 't jongskens druppels van den vroegen morgen tot den laten avond, want hij kan zijne mislukte bakke niet verteren.

J. Vérité ”

De Roelanders zelf krijgen compassie

Victor Van Der Haegen kondigde in “*Klokke Roeland*” van zondag 22 maart 1896 het einde van de katholieke machthebbers in Kerksken aan. Hij verweet de Burgemeester en zijn vrienden textiel – en kantenbarons dat zij eenmaal buiten Kerksken “*voorbij de ziekbuisen*” doorgingen als zakelijke Liberalen.

J. Vérité reageerde in “*De Denderbode*” van 1 maart op deze uitlatingen van Victor Van Der Haegen. Hij noemde hij het weekblad spottend “*Klodde Roeland*”

“Nog Kerksken. Denderbode vriend, deze week ben ik bijna gebarsten van lachen: en ook geen wonder als men het geraas leest dat “Vodde Roeland” van verleden zondag over Kerksken mededeelt. Ziehier letterlijk wat er in staat.”Sommige behouden nog hun posten wel te verstaan, maar niet hunne macht en kunnen maar niet verkroppen dat ze zoo rap den berg afrijzen. 't Is leutig om zien hoe ze van spijt zich kronkelen ... lijk 'nen paling op de rooster. De Roelanders zelf krijgen compassie, als ze hun laatste stuiptrekkingen in 'teen of ander vuilblikke gevallijk te zien krijgen. En in waarheid, 't is toch om deernis mee te hebben, hier nog als steunpilaren willen aanzien worden en voorbij de ziekbuisen een blauw mombakske moeten opzetten... of de muizen het in hun schapraai met den dood moeten bekoopen”

Dunkt u niet dat men daarvoor moet geleerde vent zijn om zoo iets uit te vinden. De schrijver van dat artikelte heeft voorwaar wat meer dan ezelsbrein!! En is voorzecker geen wever!! Pachter!! Of herbergier.

Ik ben voornemens dat schrijven aan de Vlaamsche Academie over te maken. Wellicht wordt hij als lid aanvaard, en krijgt hij daarbij nog een kruis, niet van 1 kilo, maar wel van 10 kilogram.”

Dat hij en zijne kliek Roelanders zijn

Voor J. Vérité kwam nu het moment van “*de waarheid*”. Frans Coppens en zijn scheurmakers werden ontmaskerd, ze noemden zichzelf “*Roelanders*” dus antikatholiek, slechter dan alle vrijzinnigen, liberalen en socialisten samen. In zijn verder relaas las hij de “*volksfoppers*” de les. Maar voor Victor Van Der Haegen “*t dom jongskens of manneken*” was hij in zijn verdere replek genadeloos.

“Tets wat 't slim jongskens, of liever 't dom jongskens niet zal verwacht hebben bij het schrijven van zijn kramerslatijn is, dat hij zelf komt te bekennen dat hij en zijne kliek Roelanders zijn. Zie, Denderbode, daarover ben ik waarlijk tevreden; die bekentenis is inderdaad kostelijk; en wat zal de oude grijze koppigaard nu zeggen van alzo door zijne bondgenoten onmeedoogend ontmaskerd te worden?”

Het zal hem voorzecker niet aanstaan, want nu weet elk tot welke partij hij behoort.

De fameuze correspondent der aardige “*Klokke*” spreekt gedurig “*rap den berg af te rijden*”

“Holala, jongen: te Kerksken weten de menschen zeer wel, welke slimme ventjes, geleerde kwasten en profeetjes den berg afrijzen, en zoo rap, ja zoo rap, dat er schier geen oogskens vet meer op is.

Ik kan maar niet begrijpen hoe dat ventje in 't publiek durft beweren dat onze partij ook den berg afrijst. Maar wacht, 't is waar, dit gezegde komt van den jongeling die aan groothedswaanzin lijdt, en door

---

't opzetten van zijnen groene socialisten bril niets meer ziet dan groene socialisten ofte volksfoppers. Dat is dus te vergeven, want "missen is menselijk".

In naam van het geloof verdedigde J. Vérité verder de zakelijke handelwijze van katholieke ondernemers. Haast cynisch spotte hij naar de moeilijke levensomstandigheden van de arme wevers, spinsters en kantwerksters, die steeds met minder moesten rondkomen door de economische crisis.

"Spreekende van 't mombakske zal ik u zeggen "Denderbode" dat 't mombakske der huichelaars van Kerksken is afgevallen: ze zie"n er zoo groen uit als gras. En onze mannen dragen geene mombakske: zij zijn katholiek, en zullen katholiek sterven zij durven openlijk bekennen en toonen wie ze zijn, en verachten mannen die zich als christen uitgeven, en den godsdienst als een middel aanzien, om des te gemakkelijker lichtgeloovige menschen om den tuin te leiden, en deftige katholieke en geachte families hatelijk te maken. En wees zeker, slimmeke en geleerde vent, dat de muizen in hunne schapraai niet zullen sterven. Verre van daar: moest ge er bij gelegenheid eens uwen neus insteken, ge zoudt niet weinig staan watertanden, gij die zooveel van lekkere brokjes houdt, maar ze niet eens onder den tand krijgt. En verplicht zijt den baringmarchand op straat af te wachten. En vraag een bij wien 't volk liefst gaat werken en liefst aan tafel zit: 't zal zeker bij u niet zijn, want menige klacht heb ik doorover reeds gehoord." J. Vérité

De katholieken slaan terug

Vanaf 1890 maakte de hele maatschappij een zware crisis door. De Belgische industrie had te kampen met een tekort aan afzetmogelijkheden en hoge werkeloosheid. De landbouw werd plots uit de markt geduwd door goedkopere landbouwproducten uit andere werelddelen. De grootgrondbezitters vreesden voor de ontwaarding van hun landbouwgronden. De boeren zagen, met de daling van de landbouwprijzen, hun inkomen dalen. De katholieke kerk en de toenmalige katholieke partij vreesden de plattelandsvlucht. Als de verarmde boeren naar de wereldse stad trokken was het gevaar groot dat zij de kerk de rug zouden toekeren en zouden overlopen naar de opkomende socialistische partij.

Pastoor Constantien Pringels volgde de plaatselijke en algemene politiek op de voet en greep krachtdadig in. Op 15 maart 1896 werd in aanwezigheid van Baron de Bethune een plaatselijke afdeling van de boerenbond opgericht. De boeren sloten zich massaal aan. 25 mannen stelden zich kandidaat als afgevaardigde voor de verkiezing van het "Midden-Comiteit" te Herzele op 25 april.

De "Maatschappij van Onderlingen Bijstand" plechtig opgericht op 10 juli 1892 - waarbij de protesterende socialistenvrijwilligers destijds het dorp werden uitgedreven- werd nieuw leven ingeblazen. Pastoor C. Pringels schreef in zijn dagboek: "Op zondag 26 april 1896, heb ik het bestuur van den onderlingen bijstand, die op vervallen stond gedeeltelijk veranderd en den Eerwaarde Heer Braeckman met algemene stemmen doen kiezen als schatbewaarder, penningmeester en schrijver van dit sociaal werk. Het schijnt dat het zijnen bloei zal hernemen."

En de pastoor zijn strategie werkte. De invloed van de "Roelanders" brokkelde af. De pastoor vervolgde in zijn dagboek. "De gemeenteraadsverkiezingen veroorzaakten oneenigheid in 't muzieken een zeker Van Der Haegen scheurde zich met deze van 't muziekkorps af om een ander muziek te stichten. 't Geen niet schijnt te lukken vermits Van Der Haegen den 31 mei 1896 gevraagd heeft om met zijne mannen in 't katholiek muziek opnieuw aanvaard te worden."

Dat men ons de tweede maal beter zal aanvaarden.

Dat waren de woorden van de socialistenvrijwilligers toen ze op zondag 10 juli 1892 feestelijk het dorp werden uitgejaagd. In 1896 sloeg de economische crisis hard toe in de textielnijverheid en verplaatste zich naar het platteland. Ook de wevers van Kerksken bij de weverij Smits werden in korte tijd geconfronteerd met 2 loonsverminderingen. De onrust nam toe en de Aalsterse socialistenvrijwilligers lokten protestacties uit in Kerksken. Op 8 februari 1897 kwam het droevig bericht: voor de derde maal werden lonen verminderd. De wevers aanvaardden deze loonsvermindering niet. Twaalf uur werken voor 2fr (5 Eurocent) per dag was van het slechte te veel. Met de steun van de socialistenvrijwilligers brak een algemene werkstaking uit. Het ganse dorp, de wevers en de "Roelanders", werden de komende maanden in een zware sociale crisis meegesleurd.

Vernieuw nu je lidmaatschap 2008

€ 10 of € 15 steunend lid (439 - 5083061 - 63)

van harte dank

**Gratis open voor leden
en niet-leden elke eerste en
derde zondag en elke tweede
donderdag van de maand**

van 10 tot 12 uur

DOCUMENTATIECENTRUM

Wij danken :

Armand Miclotte, Oudenaarde: archiefstukken en foto's van fam. Baron de Sadeleer

Nieuwe aanwinsten :

- Geschiedenis Hof ter Erpen, Woubrechtgem (Georges Souffreau)
- Gezinsreconstructie Ninove, 1796-1905 (Guy Borighem)
- Geschiedenis Hof te Opperbeke, Woubrechtgem (Georges Souffreau)
- Pieter Deans en J.B. Van Langendonck en de Daensistische Beweging (Hendrik Strijpens)

Correcties:

Nr 4/2005: blz.16: onjuist is dat gevolmachtigde, notaris De Winter de akte zou opgesteld hebben in 1863. Charles De Winter overleed in 1861. Mogelijk was zijn opvolger notaris Karel Maes wel de echte gevolmachtigde.

Nr 3/2007: blz. 22: er waren drie kinderen, Celeste ° 1912, Victor ° 1920 en gehuwd in Ninove, Frans ° 1923. (E.H.)

'SLAGGES KAPELLEKEN' TERJODEN

Tekst: v.l.n.r. Antoinette Van de Velde, Joanna De Slagmulder, Jaen Paul De Slagmulder (witte kopje vooraan), Emiel De Slagmulder, Gustaaf De Slagmulder, Felix Van Nuffel en Paula De Slagmulder.

Dichtbij het Driesplein te Terjoden (in de volksmond : *d'Helle*) staat de kapel t.e.v O.L.Vrouw Middelaes aller Genaden. Het werd gebouwd in 1945 in opdracht van het echtpaar Felix en Jeanne Van Nuffel-De Slagmulder (Slagges) uit dankbaarheid voor de genezing van Jeanne De Slagmulder en omdat de ganse familie de oorlog overleefd had.

Aanvankelijk kwamen veel gelovigen bidden aan het kapelletje. Jaarlijks kwamen de eerste- en plechtige communicanten de dag na de plechtigheid een kaarsje aansteken. Het geld uit de offerblok werd aangewend voor missen in de parochiekerk.

Na de dood van Felix en Jeanne kwam de kapel in het bezit hun dochter Charlotte. Tot de jaren negentig werd het bedehuisje onderhouden door Thérèse De Slagmulder (zus van Charlotte). Ze deed dit plichtsbewust tot haar dood op 94-jarige leeftijd. Het toezicht verzwakte en het bedehuisje werd een toevluchtsoord voor jonge snaken die weinig respect toonden voor de intenties van de eigenaars.

Blijkbaar bestaat er nog steeds behoefte om nu en dan een paar minuten te bidden of te mediteren in een rustig buurtkapelletje. Enkele buurtbewoners knapten te gebouwtje op. Het Mariabeeld werd gerestaureerd en een H.Hartbeeld werd in dank aanvaard van de E.Zusters Franciscanessen uit Opbrakel.

Sinds de maand mei werd het kapelletje opnieuw opengesteld. Het is terug een ontmoetingsplaats van jong en oud, een plaats van devotie en respect voor ons patrimonium.

Zo werd dankzij het initiatief van enkele gedreven vrijwilligers een oude Vlaamse traditie in ere hersteld en de wens van de oorspronkelijke eigenaars gerespecteerd.

Bernadette De Luyck

MERKWAARDIG KRUISBEELD

In de fraaie dorpskerk van het pittoreske Lissewege staat een merkwaardig kruis met mooie tekst, die het lezen waard is.

*“Hier ligt begraeven den eerzaemen Amandus Vermeulen, Peer-de-smid,
in Lissewege overleden den 30 Meye 1823 in den ouderdom van 65
jaeren
in houwelyke geweest met deerbaere Anna Louweins
den tijd van jaeren verwekt 3 kinders overleden
voords in houwelyke geweest met deerbaere Isabella Monbalieu
den tijd van 24 jaeren
en werwekt elf kinders waervan noch in 't leven zyn
dry zoonen en zes dochters.
Hij kond' wel 't yzer dwingen
doch de dood niet ontspringen
Dat zyne ziel in vrede ruste
Amen”*

WdL

De ploeg van de Heemkundige kring behaalde een fraai resultaat op de jaarlijkse quiz (Df-Feestcomité Kerksken) Ze behaalden de 2de plaats op slechts één puntje na.

*Aan Christophe, Lindsay,
Marc en John:*

HARTELIJK PROFICIAT !

WIE KAN HELPEN ?

Wie kan dit prachtig gezin identificeren ? (Denderboutem???)

*De foto werd genomen door Studio M. De Rijck, Kerksken en werd ons bezorgd door
Luc Haesaert-Hilde Van den Eynde.*

*Aan onze lezers een gezond
en oprecht deugddoend 2008*

HERINNERINGEN DENDERHOUTEM 1958

Een opname met meester Willy Provost bij het 3de en 4de leerjaar in de Vrije school in de wijk Borrekent. Het hoofdgebouw, opgetrokken in 1923, was gesitueerd in de Zonnestraat. In die periode waren er in de wijksschool 6 'graadklassen' (3 jongens, 3 meisjes), één kleuterklas en 7 leerkrachten. Het schoolhoofd was Edgard Huylebroek die Albert de Gendt opvolgde. Later verhuisde de school naar de Zonnestraat en werd Sint Aloysiuscollege.

zittend: Freddy Bael, Freddy..., Eric Van Schandevijl, Henry Goubert, René Adriaens en Walter Coppens
1ste rij: Jozef Van der Donck, ...Capiau, Hugo Van Cromphaut, ...Coigneau, Jozef Meert, Lucien Goossens, Freddy Janssens en Jozef Redant
2de rij: ..., ...Kiekens, ..., ...Wijnant, Albert Baeten, ..., Hugo Wijnant,...
3de rij: Gilbert Eeckhout, ..., Paul Allaer, Paul Van Hecke, ..., Frans Meert, ...

Wie kan de ontbrekende namen invullen?